

RAPORTY ANALIZY

Operacja Epic Fury -
Uderzenie na Iran

Operacja Epic Fury – uderzenie na Iran

Spis treści

1. Przebieg operacji Epic Fury	2
1.1 Atak dekapitacyjny – eliminacja irańskiego kierownictwa	3
1.2 39 dni bombardowań izraelsko-amerykańskich	4
1.3 Uderzenie w potencjał nuklearny Iranu	5
1.4 Odpowiedź Iranu	10
1.5 Konsekwencje blokady dla rynku ropy	12
1.6 Negocjacje pokojowe w Pakistanie	14
Konsekwencje i wnioski	16

1. Przebieg operacji Epic Fury

Skierowana przeciwko Iranowi amerykańska operacja wojskowa pod kryptonimem Epic Fury (pol. Epicka Furia) jest największą operacją lotniczo-morską od czasów inwazji na Irak w 2003 roku. Działania prowadzone są w koordynacji z Izraelem. Celem operacji jest zniszczenie potencjału nuklearnego Iranu oraz degradacja konwencjonalnych zdolności militarnych Iranu – szczególnie w zakresie rakiet balistycznych oraz dronów. Po ponad miesiącu intensywnych bombardowań, pomimo wyeliminowania sporej części kierownictwa reżimu ajatollahów, na czele z najwyższym przywódcą Alim Chameneim i zadania poważnych strat wojskowych, opór Iranu nie został złamany. Stanowiący ostoję reżimu Korpus Strażników Rewolucji Islamskiej, pomimo utraty floty i dużej części potencjału raketowego, w oficjalnej retoryce pozostaje nieugięty. Jednocześnie od 8 kwietnia 2026 r. trwa zawieszenie broni, a w Islamabadzie toczą się negocjacje pokojowe między stroną amerykańską a irańską. Chociaż amerykańskie i izraelskie lotnictwo wywalczyło przewagę nad Iranem przy niewielkich stratach własnych¹, to skala ataków odwetowych skierowanych przeciwko państwom Zatoki Perskiej, szczególne w pierwszych tygodniach konfliktu, zaskoczyła światową opinię publiczną. Ataki irańskie przeciwko tankowcom w Zatoce Perskiej doprowadziły do zaprzestania przez towarzystwa ubezpieczeniowe obejmowania tych jednostek standardową (przewidzianą dla czasu pokoju) ochroną ubezpieczeniową, co w praktyce sparaliżowało znaczną część transportu morskiego w regionie.

¹ <https://understandingwar.org/research/middle-east/applying-us-air-warfare-theory-and-doctrine-to-evaluate-the-campaign-against-iran-part-1/>

Odpowiedzią strony amerykańskiej było wprowadzenie 13 kwietnia 2026 r. blokady irańskich portów. 17 kwietnia minister spraw zagranicznych Iranu Abbas Araghchi ogłosił zniesienie (na okres zawieszenia broni) blokady cieśniny Ormuz. Deklaracja ta nie jest jednak respektowana przez Korpus Strażników Rewolucji Islamskiej. Donald Trump zakomunikował, iż blokada portów irańskich zostanie zniesiona dopiero po uzgodnieniu pełnego porozumienia.

1.1 Atak dekapitacyjny – eliminacja irańskiego kierownictwa

Można założyć, że uderzenie na Iran przeprowadzone zostało przed zgromadzeniem przez CENTCOM (Dowództwo Centralne Stanów Zjednoczonych) wszystkich sił przewidzianych do sprawnego przeprowadzenia operacji. Na podstawie aktualnych informacji wywiadowczych² zapadła decyzja o przyspieszonym uderzeniu dekapitacyjnym, którego celem było zgromadzenie irańskiego kierownictwa w centrum Teheranu. W sobotę rano 28 lutego izraelskie lotnictwo dokonało ataku raketowego (11 pocisków aerobalistycznych Blue Sparrow/ROCKS) na oficjalną rezydencję najwyższego przywódcy. W wyniku uderzenia śmierć poniósł najwyższy przywódca Iranu Ali Chamenei oraz jego współpracownicy i wedle relacji strony irańskiej członkowie rodziny³ – żona, córka oraz zięć. Wedle późniejszych doniesień Modżtaba Chamenei (syn Alego), który 8 marca 2026 r. objął po ojcu funkcję najwyższego przywódcy, sam został ciężko ranny i od tego czasu pozostaje w ukryciu⁴.

W dniu ataku odgłosy eksplozji odnotowano też w wielu innych miastach, w tym: Isfahanie, Kom, Karadżu i Kermanszahu⁵. Rzecznik Irańskiego Czerwonego Półksiężyca przekazał mediom irańskim, że 24 spośród 31 prowincji Iranu zostało zaatakowanych. 28 lutego prezydent Donald Trump napisał na platformie Truth Social: "Chamenei, jedna z najgorszych osób w historii, nie żyje."⁶ W niedzielę, 1 marca, irańska telewizja państwowa potwierdziła również śmierć szefa sztabu generalnego sił zbrojnych Iranu Abdulrahima Musawiego oraz ministra obrony Aziza Nasira Zadeha. Wcześniej władze irańskie poinformowały o śmierci dowódcy Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej Mohammada Pakpura i doradcy ds. bezpieczeństwa Alego Szamchaniego⁷. W toku bombardowań zginęło około 50 wysoko postawionych dowódców i

² <https://infosecurity24.pl/za-granica/zabic-chameneiego-czyli-jak-cia-i-mossad-zaplanowaly-operacje-przeciwko-przywodcy-iranu>

³ <https://english.alarabiya.net/News/middle-east/2026/03/02/wife-of-iran-s-khamenei-dies-after-being-wounded-in-strikes>

⁴ <https://www.reuters.com/world/middle-east/irans-new-supreme-leader-has-severe-disfiguring-wounds-sources-say-2026-04-11/>

⁵ <https://www.bbc.com/polska/articles/cp85e480edro>

⁶ <https://truthsocial.com/@realDonaldTrump/posts/116150413051904167>

⁷ <https://defence24.pl/sily-zbrojne/ali-chamenei-minister-obrony-i-szef-sztabu-iranu-zabici>

oficjeli.

1.2 39 dni bombardowań izraelsko-amerykańskich

Od 28 lutego do 8 kwietnia 2026 roku porażonych zostało tylko przez stronę amerykańską 13 tys. celów⁸. Zakłada się, że siły izraelskie wykonały w tym czasie 10,8 tys. uderzeń (przy użyciu 18 tys. bomb) na 4 tys. celów⁹. W nalotach udało się wyeliminować sporą część irańskiego przywództwa na czele z najwyższym przywódcą i czołowymi dowódcami KSRI. Wśród zabitych w ciągu pierwszych dni nalotów znaleźli się m.in.: Najwyższy Przywódca Islamskiej Republiki Iranu Ali Chamenei, głównodowodzący Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej gen. dyw. Mohammad Pakpur, Szef Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych gen. dyw. Abdulrahim Musawi i minister obrony gen. bryg. Aziz Nasir Zadeh¹⁰. Śmierć ponieśli też odpowiedzialny za masakrę ludności cywilnej podczas styczniowych protestów gen. bryg. Gholamreza Rezaian (szef wywiadu sił policyjnych Faraja)¹¹ oraz szef organizacji paramilitarnej Basidż gen. bryg. Gholamreza Solejmani. Łącznie zginęło około 40 wyższych dowódców irańskich.

Celami amerykańskiego i izraelskiego lotnictwa (które działało raczej w północnej części Iranu) były ocalałe z okresu wojny dwunastodniowej (13–24 czerwca 2025) radary, stanowiska obrony przeciwlotniczej, wyrzutnie rakiet balistycznych oraz sztaby. Szacuje się, że sam Izrael zniszczył 335 (czyli około 70%) wyrzutni rakiet balistycznych¹². Mimo odnotowania radykalnego spadku liczby wystrzelonych irańskich rakiet balistycznych (o 90% w stosunku do pierwszego tygodnia wojny) to Teheran nadal posiada zdolności do sporadycznego ostrzału rakietami balistycznymi celów w Izraelu i państwach Zatoki Perskiej. Część rakiet ukryta została w podziemnych magazynach, które są bardzo trudne do zniszczenia przy użyciu konwencjonalnych bomb. Obserwacja z powietrza i przy użyciu satelitów nie zawsze pozwala na natychmiastowe kontruderzenia i zniszczenie wyrzutni, które mają czas na ukrycie się. Dokładne oszacowanie liczby irańskich wyrzutni jest niemożliwe bez dostępu do danych wywiadowczych.

Jeszcze trudniejsze do wykrycia są drony typu Shahed, których około 2000 wystrzelonych zostało

⁸ https://www.stripes.com/theaters/middle_east/2026-04-06/weapons-used-targets-struck-operation-epic-fury-21298231.html

⁹ <https://www.ajc.org/news/the-iran-strikes-explained-how-we-got-here-and-what-it-means>

¹⁰ <https://www.pap.pl/aktualnosci/iran-media-zgineli-szef-sztabu-sil-zbrojnych-i-minister-obrony>

¹¹ <https://www.voiceofemirates.com/en/news/2026/03/01/iran-confirms-the-death-of-the-head-of-the-faraja-police-intelligence-service-in-the-israeli-american-strikes/>

¹² <https://www.theguardian.com/world/2026/mar/28/us-destroyed-third-iran-missiles-intelligence-suggests-trump>

w pierwszych czterech dniach wojny¹³. W kolejnych dniach częstotliwość ataków spadła o 83%. Przykładowo 1 marca w kierunku terytorium Zjednoczonych Emiratów Arabskich wystrzelone zostały 332 drony. 10 marca liczba ataków dronowych przeciwko temu krajowi spadła do 32 na dobę¹⁴. Lotnictwo irańskie, z racji wieku posiadanych maszyn nieprzedstawiające już istotnej wartości bojowej, zniszczone zostało w większości w bazach lotniczych. Nie odnotowano prób podjęcia walki z samolotami amerykańskimi lub izraelskimi. Przeprowadzona w poniedziałek 2 marca przez irańskie lotnictwo próba nalotu na bazę amerykańską w Katarze zakończyła się zestrzeleniem dwóch irańskich Su-24 przez katarskie myśliwce wielozadaniowe F-15 QA. Najbardziej spektakularna klęska spotkała irańską flotę, która utraciła 150 jednostek nawodnych i prawdopodobnie wszystkie okręty podwodne. 4 marca irańska fregata Dena, należąca do KSRI, została storpedowana przez amerykański okręt podwodny USS Charlotte. Do tego ataku, pierwszego z użyciem amerykańskiego okrętu podwodnego od czasu II Wojny Światowej, doszło na Oceanie Indyjskim u wybrzeża Sri Lanki. Spośród 180-osobowej załogi uratowano 32 marynarzy. Siły morskie KSRI dysponują aktualnie jedynie niewielkimi, szybkimi łodziami, które mogą jednak stanowić zagrożenie dla jednostek cywilnych. Do ich zwalczania wykorzystano samoloty szturmowe A-10 Thunderbolt II oraz śmigłowce AH-64 Apache.

1.3 Uderzenie w potencjał nuklearny Iranu

Jednym z głównych powodów ataku na Iran podawanych przez administrację amerykańską było niedopuszczenie do uzyskania przez Teheran broni nuklearnej. Powód ten do dziś przywoływany jest zarówno przez prezydenta Donalda Trumpa jak i pozostałych kluczowych członków administracji. W opublikowanym 28 marca 2026 r. nagraniu wideo Donald Trump tak uzasadnił decyzję o ataku na Iran: „Iran is the world's number one state sponsor of terror, and just recently killed tens of thousands of its own citizens on the street as they protested. It has always been the policy of the United States, in particular my administration, that this terrorist regime can never have a nuclear weapon. I'll say it again, they can never have a nuclear weapon. That is why in Operation Midnight Hammer last June, we obliterated the regime's nuclear program at Fordo, Natanz and Isfahan. After that attack, we warned them never to resume their malicious pursuit of nuclear weapons, and we sought repeatedly to make a deal.”¹⁵ (Iran jest największym na świecie państwowym sponsorem terroryzmu i całkiem niedawno zabił dziesiątki tysięcy własnych

¹³ <https://www.csis.org/analysis/last-rounds-status-key-munitions-iran-war-ceasefire>

¹⁴ <https://understandingwar.org/research/middle-east/iran-update-special-report-march-24-2026/>

¹⁵ <https://www.pbs.org/newshour/world/read-trumps-full-statement-on-iran-attack>

obywateli podczas protestów. Zawsze było polityką Stanów Zjednoczonych – a w szczególności mojej administracji – że ten terrorystyczny reżim nigdy nie może posiadać broni jądrowej. Powtórzę: nigdy nie może mieć broni jądrowej. Dlatego w ramach operacji Midnight Hammer w czerwcu ubiegłego roku zniszczyliśmy program nuklearny reżimu w Fordo, Natanz i Isfahanie. Po tym ataku ostrzeżyliśmy ich, by nigdy nie wznawiali swoich wrogich działań zmierzających do zdobycia broni jądrowej, a także wielokrotnie dążyliśmy do zawarcia porozumienia).

Prezydent Trump podkreślił zagrożenie, jakie posiadający broń nuklearną reżim irański stanowiłby dla Stanów Zjednoczonych i ich sojuszników. „They've rejected every opportunity to renounce their nuclear ambitions, and we can't take it anymore. Instead, they attempted to rebuild their nuclear program and to continue developing the long range missiles that can now threaten our very good friends and allies in Europe, our troops stationed overseas, and could soon reach the American homeland. Just imagine how emboldened this regime would be if they ever had, and actually were armed with nuclear weapons as a means to deliver their message”. (Odrzucili każdą możliwość wyrzeczenia się swoich ambicji nuklearnych i nie możemy już tego dłużej tolerować. Zamiast tego próbowali odbudować swój program nuklearny oraz kontynuować rozwój rakiet dalekiego zasięgu, które mogą dziś zagrażać naszym bardzo bliskim przyjaciółom i sojusznikom w Europie, naszym wojskom stacjonującym za granicą, a wkrótce mogą osiągnąć terytorium Stanów Zjednoczonych. Wyobraźcie sobie tylko, jak bardzo ośmielony byłby ten reżim, gdyby kiedykolwiek faktycznie uzyskał broń jądrową i był w nią uzbrojony [i mógł ją wykorzystać] jako środka do przekazywania swojego przesłania).

Podczas konferencji prasowej (2 marca 2026) sekretarz stanu Marco Rubio, tak uzasadniał konieczność ataku na Iran: „The objectives of this operation are to destroy their ballistic missile capability and make sure they can't rebuild it, and make sure that they can't hide behind that to have a nuclear program. That's the objective of the mission”¹⁶. (Celem tej operacji jest zniszczenie ich [irańskiej] zdolności do użycia rakiet balistycznych oraz dopilnowanie, aby nie mogli ich odbudować, a także aby nie mogli wykorzystywać tego jako osłony dla programu nuklearnego. To jest cel tej misji). Do dziś argumentacja o konieczności zniszczenia potencjału nuklearnego Iranu pozostaje głównym uzasadnieniem amerykańskich działań w Zatoce Perskiej.

Pierwsze amerykańskie uderzenie na irańskie instalacje nuklearne nastąpiło podczas wojny dwunastodniowej w ramach operacji Midnight Hammer. W nocy z 21 na 22 czerwca 2025 roku Stany Zjednoczone przeprowadziły uderzenie lotnicze z wykorzystaniem trudnowykrywalnych bombowców strategicznych B-2 Spirit¹⁷. Ich lot z bazy Whiteman Air Force Base w stanie

¹⁶ <https://www.state.gov/releases/office-of-the-spokesperson/2026/03/secretary-of-state-marco-rubio-remarks-to-press-6>

¹⁷ <https://www.pbs.org/newshour/world/how-u-s-stealth-bombers-struck-irans-nuclear-sites-without-detection>

Missouri trwał 18 godzin. Bombowce wspierane były przez około sto innych statków powietrznych – w tym tankowce powietrzne, myśliwce osłony (F-22 i F-35) oraz platformy rozpoznawcze i walki elektronicznej¹⁸.

Kluczowym elementem operacji było użycie bomb GBU-57 Massive Ordnance Penetrator (MOP). Łącznie zrzucono czternaście takich bomb, każda o masie około 14 ton. Jest to najcięższa konwencjonalna bomba penetrująca w arsenale USA, zaprojektowana do niszczenia głęboko położonych, wzmocnionych struktur podziemnych. Bomby MOP zostały użyte przeciwko obiektom w Fordo (12 bomb) oraz Natanz (2 bomby), czyli dwóm najważniejszym ośrodkom wzbogacania uranu w Iranie. Równolegle z atakiem bombowców wystrzelono także pociski manewrujące Tomahawk z okrętu podwodnego operującego na Morzu Arabskim, które uderzyły w infrastrukturę wspierającą w rejonie Isfahanu.

Amerykańskie bombowce uderzyły w trzy główne lokalizacje: podziemny zakład wzbogacania uranu w Fordo (80-90 metrów pod ziemią), kompleks nuklearny w Natanz oraz ośrodek technologii jądrowej w Isfahanie. Fordo, położony w masywie górskim i uznawany za jeden z najlepiej chronionych obiektów nuklearnych Iranu, stanowił główny cel nalotu. Amerykanie celowali w szyby wentylacyjne – zrzucono aż 12 bomb MOP. Irańska obrona przeciwlotnicza już wtedy nie była w stanie skutecznie przeciwdziałać operacji.

Chociaż w czerwcu 2025 roku Pentagon i Biały Dom ogłosiły, że wszystkie wyznaczone cele zostały trafione, wśród analityków brakowało pewności co do faktycznego stanu zniszczeń¹⁹. Wojna dwunastodniowa musiała, zdaniem części ekspertów, uświadomić władzom w Teheranie, iż ich zdolność odstraszania (po stratach Hezbollahu i niskiej efektywności ataków raketowych na Izrael) jest ograniczona²⁰. Nieskuteczność systemów przeciwlotniczych dodatkowo unaoczniała słabość Iranu w starciu z nowoczesnym lotnictwem Izraela i USA. Można założyć, iż w tej sytuacji posiadanie własnej broni nuklearnej mogło być postrzegane przez reżim ajatollahów jako jedyna realna gwarancja bezpieczeństwa. Ewentualne uzyskanie broni nuklearnej przez Iran wcale nie musiało spotkać się z akceptacją ze strony Chin i Rosji, ani też Pakistanu. Wiązało się to bowiem z mniejszą przewidywalnością Teheranu i ryzykiem proliferacji²¹. Ilość wzbogaconego uranu (60%) znajdująca się w posiadaniu Iranu szacowana jest przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej na 440,9 kg, z czego około 200 kg ma znajdować się w podziemnych

¹⁸ <https://www.globalsecurity.org/military/ops/midnight-hammer.htm>

¹⁹ <https://www.reuters.com/world/middle-east/us-strikes-destroyed-only-one-three-iranian-nuclear-sites-nbc-news-reports-2025-07-17/>

²⁰ <https://www.ispionline.it/en/publication/crisis-to-watch-in-2026-iran-226527>

²¹ <https://www.ispionline.it/en/publication/crisis-to-watch-in-2026-iran-226527>

magazynach w okolicach Isfahanu²².

Wśród ekspertów istnieje też dość powszechna zgoda, że Iran przed wojną dwunastodniową bliski był osiągnięcia zdolności budowy broni atomowej, czyli de facto miał status państwa progowego²³. Tak Witold Repetowicz opisywał sytuację w Defence24.pl w kwietniu 2025 roku: „Obecne zasoby tak wzbogaconego uranu pozwalają na uzyskanie kilku lub nawet kilkunastu bomb atomowych po ich dalszym wzbogaceniu do 90%, co zajęłoby zaledwie 1-2 tygodni. Konieczne byłoby jednak jeszcze wyprodukowanie głowic, co zajęłoby kilka - kilkanaście miesięcy. Wątpliwe jest jednak, by Iran zamierzał w obecnych okolicznościach ogłosić się mocarstwem atomowym, gdyż nic by mu to nie dało. Wyprzedzające użycie broni nuklearnej przez Iran (tnz. jako pierwszy, a nie w odpowiedzi na atak nuklearny) byłoby realne tylko wówczas, gdyby doszło do zewnętrznego zagrożenia istnienia Islamskiej Republiki”²⁴. Pod koniec października 2025 roku Rafael Grossi, dyrektor generalny Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) stwierdził, iż Iran mógłby zbudować 10 bomb atomowych, jeśli postanowiłby wzbogacić posiadany uran²⁵. John Ratcliffe, dyrektor CIA, zapewniał w czerwcu 2025 r., że większość zapasów irańskiego uranu znajduje się pod gruzami zniszczonych ośrodków nuklearnych w Isfahanie i Fordo²⁶.

Informacje dotyczące amerykańskich i izraelskich ataków przeprowadzonych po 28 lutego 2026 r. na irańskie ośrodki nuklearne są bardzo skąpe i niepewne. Wiadomo, że 1 i 2 marca 2026 Amerykanie zaatakowali ośrodek w Natanz – dokumentują to udostępnione przez prywatne firmy zdjęcia satelitarne²⁷. Zbombardowane miały zostać wejścia do podziemnych instalacji wzbogacania uranu. 3 marca 2026 r. MAEA potwierdziła fakt bombardowania – uznając, że ich skala nie była duża²⁸. 21 marca 2026 r. amerykańskie lotnictwo dokonało kolejnego nalotu na ośrodek w Natanz wykorzystując w czasie bombardowania bomby zdolne do penetracji podziemnych magazynów i instalacji²⁹. Ośrodek w Natanz położony jest około 230 km na południe od Teheranu i składa się z kilku obiektów, w tym ogromnej podziemnej instalacji służącej

²² <https://apnews.com/article/iran-nuclear-uranium-grossi-iaea-isfahan-trump-be1e70b842638e69efeb07417bf78d41>

²³ <https://www.reuters.com/world/middle-east/us-intelligence-indicates-limited-new-damage-irans-nuclear-program-sources-say-2026-05-04/>

²⁴ <https://defence24.pl/geopolityka/iran-kontra-usa-wojna-czy-deal>

²⁵ <https://apnews.com/article/iran-nuclear-program-grossi-uranium-543ad3503ece5de766e08123f6e71f9c>

²⁶ <https://apnews.com/article/iran-nuclear-facilities-us-strikes-b79fc83a904076f6fffb383e9269a908>

²⁷ <https://www.reuters.com/world/middle-east/no-sign-irans-nuclear-sites-were-hit-iaea-says-iran-alleges-one-was-2026-03-02/>

²⁸ <https://www.reuters.com/world/china/iaea-confirms-entrances-irans-natanz-enrichment-plant-were-bombed-2026-03-03/>

²⁹ <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2026/03/21/us-strikes-irans-natanz-nuclear-site-bunker-buster-bombs/>

do wzbogacania uranu³⁰. 27 marca siły izraelsko-amerykańskie zaatakowały irański ośrodek z reaktorem ciężkowodnym nieopodal miejscowości Arak w środkowym Iranie³¹. Siły zbrojne Izraela przekazały, że celem ataku lotniczego była kluczowa infrastruktura, służąca do produkcji plutonu do broni atomowej. Atak był kontynuacją uderzeń przeprowadzonych w czerwcu 2025 r. 27 marca izraelskie wojsko poinformowało o zaatakowaniu zakładu w Ardakanie, w którym produkowane było tzw. "żółte ciasto" - substancja wytwarzana z rud uranu, która służy do produkcji paliwa jądrowego³².

Pod koniec marca w amerykańskich mediach pojawiły się sugestie, iż administracja Trumpa rozważa przeprowadzenie operacji specjalnej w celu przejęcia zasobów wzbogaconego uranu. 28 marca 2026 r. na stronie CBS News ukazał się artykuł, w którym dość szczegółowo opisano możliwy scenariusz tego rodzaju operacji w Natanz³³. Zdaniem autorów byłaby to prawdopodobnie największa i najbardziej ryzykowna misja w dziejach amerykańskich operacji specjalnych. Wymagałaby zaangażowania około 1000 żołnierzy – teren musiałby zostać zabezpieczony na długie godziny lub nawet dni przez Rangersów i spadochroniarzy z 82. Dywizji Powietrznodesantowej. Opanowanie budynków i przebicie się do podziemnych magazynów spoczywałoby na barkach jednostki Delta Force, która od lat 90-tych ćwiczy przeprowadzanie tego typu misji. Wejścia do zbombardowanych tuneli zasypane zostały w ostatnich miesiącach gruzem, co w dodatkowy sposób utrudniałoby dostanie się komandosów do podziemnego kompleksu. Sforsowanie tego typu przeszkód wymagałoby ich wysadzania i użycia ciężkiego sprzętu. Warunkiem powodzenia misji byłoby nie tylko uzyskanie dominacji powietrznej nad wyznaczonym rejonem, ale również zabezpieczanie żołnierzy przed atakami rakietowymi i dronowymi. Wszystko to czyni tego typu operację bardzo ryzykowną i nie gwarantuje sukcesu³⁴. Prezydent Donald Trump zapytany 23 kwietnia podczas konferencji prasowej, czy rozważałby użycie broni nuklearnej przeciwko Iranowi, odpowiedział wyraźnie poirytowany, że nie użyje tego rodzaju broni. „No, I wouldn't use it. A nuclear weapon should never be allowed to be used by anybody”³⁵ (Nie, nie użyłbym jej. Broń jądrowa nigdy nie powinna być użyta przez nikogo).

Według ujawnionych na początku maja przez agencję Reuters nieoficjalnych ocen wywiadowczych Iran potrzebuje aktualnie od 9 do 12 miesięcy na skonstruowanie broni

³⁰ <https://www.pap.pl/aktualnosci/usa-i-izrael-zaatakowaly-iranski-kompleks-nuklearny-w-natanz-nie-doszlo-do>

³¹ <https://isis-online.org/isis-reports/comprehensive-analysis-of-nuclear-facilities-targeted-during-the-second-phase-of-the-iran-war>

³² <https://isis-online.org/isis-reports/comprehensive-analysis-of-nuclear-facilities-targeted-during-the-second-phase-of-the-iran-war>

³³ <https://www.cbsnews.com/news/destroying-iran-nuclear-stockpiles-endgame/>

³⁴ <https://www.csis.org/analysis/options-united-states-resolve-iran-nuclear-challenge>

³⁵ <https://www.reuters.com/world/middle-east/trump-says-iran-may-have-reloaded-during-two-week-truce-2026-04-23/>

atomowej³⁶. Źródła Reutersa informowały, że amerykańskie uderzenia na irańskie obiekty nuklearne miały charakter sporadyczny, co potwierdza naszą ocenę opartą na dostępnych informacjach. Informatorzy Reutersa uważają, że jedna z przyczyn mogą być dokonane w czerwcu 2025 r. zniszczenia i wynikający z tego brak kolejnych istotnych celów. Naszym zdaniem możliwa jest również inna interpretacja. Kolejne uderzenia, które nie gwarantowałyby całkowitego zniszczenia podziemnych instalacji i magazynów, mogłyby okazać się kontrproduktywne, ponieważ utrudniałyby ewentualne wydobycie wzbogaconego uranu po podpisaniu porozumienia pokojowego.

1.4 Odpowiedź Iranu

Odpowiedź Iranu na amerykańsko-izraelskie bombardowania nastąpiła w ciągu godzin i objęła – zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami Teheranu – zarówno cele w Izraelu jak i państwach Zatoki Perskiej. Irańskie rakiety balistyczne i drony uderzył w cele w Tel Awiwie i Hajfie, a w krajach regionu Zatoki Perskiej m.in. w stolicę Bahrajnu Manamę, międzynarodowe lotnisko w Kuwejcie, stolicę Zjednoczonych Emiratów Arabskich Abu Zabi, Rijad oraz Prowincję Wschodnią w Arabii Saudyjskiej, a także międzynarodowe lotnisko i Konsulat Generalny USA w Irbilu w Regionie Kurdystanu w Iraku. Skala ataków na kraje w Zatoce Perskiej była wysoka. Sam Kuwejt w pierwszych dwóch dniach wojny został zaatakowany 283 pociskami balistycznymi i 93 dronami. Zjednoczone Emiraty Arabskie zostały zaatakowane pierwszego dnia wojny 137 rakietami balistycznymi i 209 dronami, a dzień później 28 rakietami i aż 332 dronami. Na Izrael w ciągu trwania konfliktu Iran wystrzelił 650 rakiet balistycznych. Łącznie Iran wystrzelił w ciągu pierwszych czterech dni wojny 2000 dronów i 500 pocisków balistycznych³⁷. W drugim tygodniu wojny liczba ta zaczęła gwałtownie spadać.

Większość rakiet została zestrzelona przez systemy obrony przeciwlotniczej Izraela i państw Zatoki Perskiej. Straty wśród ludności cywilnej były jak na skalę ataku niskie. W Izraelu śmierć poniosło 28 cywilów, a około 50 cywilów zginęło w zaatakowanych przez Iran krajach Zatoki Perskiej.

7 kwietnia operująca z USA organizacja pozarządowa HRANA oszacowała straty wśród irańskiego wojska i ludności cywilnej na co najmniej 3636 zabitych³⁸.

³⁶ <https://www.reuters.com/world/middle-east/us-intelligence-indicates-limited-new-damage-irans-nuclear-program-sources-say-2026-05-04/>

³⁷ <https://www.csis.org/analysis/last-rounds-status-key-munitions-iran-war-ceasefire>

³⁸ <https://www.en-hrana.org/day-39-of-u-s-and-israeli-attacks-on-iran-extensive-damage-to-the-rail-network-and-roads/>

Strona amerykańska poniosła straty w ludziach podczas irańskich ataków na bazy w regionie. 1 marca sześciu amerykańskich żołnierzy zginęło, a 30 odniosło rany, podczas irańskiego ataku dronowego na port Shuaiba w Kuwejcie. 12 marca w katastrofie lotniczej nad Irakiem zginęła cała sześćioosobowa załoga powietrznej cysterny KC-135. Kolejne samoloty tego typu uszkodzone zostały 27 marca podczas ataku na bazę Prince Sultan Air Base w Arabii Saudyjskiej. Zniszczony został wówczas cenny samolot wczesnego ostrzegania E-3 Sentry, a kilkunastu żołnierzy odniosło rany. Za szczególnie dotkliwą stratę uważa się też zniszczenie na początku marca amerykańskiego radaru AN/TPY-2 w Jordanii oraz uszkodzenie systemu radarowy wczesnego ostrzegania przed pociskami balistycznymi AN/FPS-132 w Katarze³⁹.

Kuwejckie F-18 omyłkowo zestrzeliły na początku marca trzy amerykańskie myśliwce wielozadaniowe F-15E, które powracały z misji nad Iranem. Załogi zdołały się katapultować. Szczęśliwie zakończyła się również akcja poszukiwawczo-ratunkowa załogi zestrzelonego na początku kwietnia nad Iranem amerykańskiego myśliwca F-15E. W spektakularnej akcji udało się uratować pilota, a następnie, po ponad dwóch dniach ukrywania się w terenie górzystym, ewakuowano operatora uzbrojenia. Jak wykazują analitycy CSIS w trakcie 39 dni wojny z Iranem obrona przeciwlotnicza okazała się bardzo skuteczna. USA zużyły jednak około 50% szacowanych zapasów pocisków PAC-3 do systemu Patriot⁴⁰. Wystrzelonych zostało również blisko 30% pocisków manewrujących Tomahawk. Wnioski nie są jednak tak alarmistyczne, jak przedstawiają to media. Analitycy CSIS uważają, że zaawansowane systemy defensywne są teraz zdecydowanie rzadziej używane (po zniszczeniu większości irańskich wyrzutni), a systemy ofensywne mogą zostać częściowo zastąpione tanimi zamiennikami np. dronami LUCAS. Relatywnie tanie tzw. inteligentne bomby w tej fazie wojny (po uzyskaniu panowania w powietrzu) mogą być bez większego ryzyka zrzucone z samolotów, co pozwala na kontynuowanie intensywnych działań wojennych. Problem pojawiłby się w wypadku gwałtownego zaostrenia sytuacji w rejonie Pacyfiku – np. chińskiej próby zajęcia Tajwanu. W tym wypadku brak wystarczającej ilości nowoczesnych środków zwalczania rakiet balistycznych ograniczałby amerykańskie zdolności do obrony baz wojskowych. Na początku maja zaczęły pojawiać się informacje, iż skala ataków na instalacje amerykańskie w krajach Zatoki Perskiej była większa niż początkowo twierdzono. W samym Iraku miało dojść według nieoficjalnych wypowiedzi przedstawicieli Departamentu Stanu aż do 600 ataków na amerykańskie obiekty⁴¹.

³⁹ <https://www.twz.com/news-features/iranian-attacks-on-critical-missile-defense-radars-are-a-wake-up-call>

⁴⁰ <https://www.csis.org/analysis/last-rounds-status-key-munitions-iran-war-ceasefire>

⁴¹ <https://edition.cnn.com/2026/05/05/world/live-news/iran-war-news>

1.5 Konsekwencje blokady dla rynku ropy

Irańskie ataki na tankowce w Zatoce Perskiej doprowadziły do gwałtownego wzrostu kosztów ubezpieczeń morskich, zwłaszcza w zakresie ryzyka wojennego, co bezpośrednio podniosło koszty transportu ropy naftowej. Wraz z wybuchem działań wojennych aż 325 tankowców⁴² (łącznie ponad 1500 statków z 22,5 tys. marynarzami na pokładzie⁴³) utknęło na kotwiczowiskach i w portach Zatoki Perskiej. W konsekwencji ceny ropy na światowych rynkach wykazywały zwiększoną zmienność i tendencję wzrostową, odzwierciedlając rosnące ryzyko zakłóceń dostaw. Przed wybuchem konfliktu cena baryłki ropy Brent wynosiła około 70 dolarów. Bezpośrednio po ataku na Iran wzrosła do 120 dolarów⁴⁴, by w marcu ustabilizować się na średnim poziomie 100 dolarów za baryłkę⁴⁵. Jednak już 7 kwietnia padł tegoroczny rekord wysokości ceny ropy – chwilowo ropa kosztowała wtedy aż 144 dolary za baryłkę⁴⁶. 30 kwietnia cena ropy Brent wyniosła 111 dolarów za baryłkę⁴⁷.

Państwa Zatoki Perskiej zareagowały na kryzys ograniczając wydobycie ropy. 12 marca Arabia Saudyjska zmniejszyła dzienną produkcję ropy naftowej z 10 mln. do 8 mln. baryłek⁴⁸. Przed atakiem na Iran 7 mln baryłek saudyjskiej ropy trafiało dziennie na eksport. Jednym z głównych odbiorców saudyjskie ropy w Unii Europejskiej jest Polska. W ostatnim kwartale 2024 r. saudyjska ropa stanowiła prawie 60% wszystkich dostaw ropy do naszego kraju⁴⁹. Arabia Saudyjska po wybuchu wojny przekierowała większość transportów ropy do portu Janbu nad Morzem Czerwonym – surowiec trafia tam rurociągiem o przepustowości sięgającej 7 mln baryłek dziennie⁵⁰.

Część armatorów ograniczyła lub czasowo zawiesiła rejsy przez rejon cieśniny Ormuz, co przełożyło się na spadek wolumenu przewozów i wydłużenie łańcuchów logistycznych. Państwa

⁴² <https://www.pap.pl/aktualnosci/zea-media-w-ciesninie-ormuz-utknelo-ponad-600-statkow-w-tym-325-tankowcow>

⁴³ <https://www.pap.pl/aktualnosci/usa-trump-oglosil-zawieszenie-pomocy-statkom-w-tranzycie-przez-ormuz-opis>

⁴⁴ <https://biznes.pap.pl/wiadomosci/rynki/tygodniowy-przegląd-z-regionu-biznes-i-rynki-9-15-marca>

⁴⁵ <https://businessinsider.com/pl/gielta/surowce/cena-ropy-naftowej-w-marcu-powyzej-100-dol-goldman-sachs-prognozuje/fx377dt>

⁴⁶ <https://www.money.pl/gospodarka/ile-kosztuje-ropa-brent-co-sie-dzialo-z-notowaniami-surowca-30-kwietnia-2026-7280955136337952a.html>

⁴⁷ <https://pl.tradingeconomics.com/commodity/brent-crude-oil>

⁴⁸ <https://www.reuters.com/business/energy/saudi-arabia-cuts-oil-output-20-8-million-bpd-amid-iran-war-sources-say-2026-03-13/>

⁴⁹ <https://inwestycje.pl/gospodarka/polska-stala-sie-najwazniejszym-odbiorca-ropy-z-arabii-saudyjskiej-w-ue-w-iv-kw-2024/>

⁵⁰ <https://www.money.pl/gospodarka/naftowy-gigant-ustalil-nowe-ceny-ropy-fatalna-wiadomosc-dla-europy-w-tym-polski-7272647408142560a.html>

silnie uzależnione od importu surowców energetycznych odczuły wzrost kosztów gospodarczych. Europejski Bank Centralny w obliczu trwającej wojny na Bliskim Wschodzie i rosnących cen energii podniósł prognozę inflacji dla strefy euro na 2026 r. do 2,6 proc. i obniżył prognozę wzrostu PKB do 0,9 procent⁵¹. Z kolei agencja ratingowa SP prognozuje, że jeżeli w związku z wojną cena ropy wzrośnie do 130 dolarów za baryłkę w 2026 roku (scenariusz stresowy) i utrzyma się na poziomie 100 dolarów w 2027 roku, to wówczas wzrost PKB w Czechach, Węgrzech, Polsce, Rumunii, Słowacji, Serbii i Turcji osłabi się o około 1,2 pkt. procentowego⁵².

W odpowiedzi na zakłócenia część odbiorców ropy zaczęła korzystać z alternatywnych tras transportowych lub dostaw spoza regionu Zatoki Perskiej, co jednak wiązało się z wyższymi kosztami i mniejszą efektywnością logistyczną. Przed wybuchem konfliktu typowe stawki dla Cieśniny Ormuz wynosiły od 0,15% do 0,25% wartości kadłuba w przypadku polisy tygodniowej⁵³. Od początku działań wojennych stawki sięgają nawet 5% do 10% wartości kadłuba. W przypadku VLCC (Very Large Crude Carrier, supertankowiec 200+ tys. DWT) o wartości około 100 mln. dolarów może to oznaczać kilka milionów dolarów dodatkowych kosztów za pojedynczy tranzyt⁵⁴.

Blokada cieśniny Ormuz ma istotny wpływ na dostawy ropy do Chin. Zależność Chin od importu ropy wynosi aktualnie 72,7%, można jednak zaobserwować systematyczne i konsekwentne dążenie Pekinu do dywersyfikacji źródeł dostaw surowców energetycznych⁵⁵. Przez cieśninę Ormuz przed wybuchem konfliktu transportowanych było około 33% importowanej przez Chiny ropy (4.6-5.8 mln. baryłek dziennie) – stanowiło to 22% krajowego zapotrzebowania. Przed wprowadzeniem blokady irańskich portów przez USA (13 kwietnia 2026) Chiny korzystały również z eksportu irańskiej ropy, jaki dokonywał się z wykorzystaniem tzw. floty cieni⁵⁶, czyli tankowców operujące poza formalnym systemem kontroli żeglugi⁵⁷. Sytuacja Chin nie jest jednak tak dramatyczna, jakby mogło się wydawać. Ilość ropy sprowadzana z Bliskiego Wschodu stanowiła w 2025 r. 42,3% całego importu ropy, co oznaczało 10-procentowy spadek na przestrzeni dekady. Strona chińska zakłada, że Rosja może zwiększyć dostawy ropy o

⁵¹ <https://bank.pl/kryzys-naftowy-i-jego-wplyw-na-polske/>

⁵² <https://bank.pl/kryzys-naftowy-i-jego-wplyw-na-polske/>

⁵³ <https://www.gospodarkamorska.pl/wojenne-ubezpieczenia-armatorzy-wlasciele-ladunkow-i-marynarze-nie-zostali-opuszczeni-91738>

⁵⁴ <https://www.gospodarkamorska.pl/wojenne-ubezpieczenia-armatorzy-wlasciele-ladunkow-i-marynarze-nie-zostali-opuszczeni-91738>

⁵⁵ <https://mepei.com/analysis-of-the-impact-of-the-strait-of-hormuz-blockade-on-chinas-energy-market/>

⁵⁶ <https://portalstoczniovy.pl/ran-flota-cieni-tankowce-sankcje-ropa/>

⁵⁷ Iran wykorzystywał rozbudowaną flotę tankowców o niejasnej strukturze właścicielskiej. Statki te często zmieniały nazwę, banderę i operatora, co utrudniło służbom monitorującym powiązanie ich z irańskim eksportem ropy oraz obchodzeniem sankcji. Przeładunki ropy dokonywane były nierzadko na morzu.

około 50 mln ton rocznie (w 2025 r. około 100 mln ton⁵⁸) i pokryć tym samym 27% zaistniałego niedoboru⁵⁹. Wzrasta również import ropy z Angoli, Brazylii i Malezji. Polityka dywersyfikacji dostawców ropy sprawiła, iż Chiny importują dziś ten surowiec z 49 krajów (a żaden z nich nie dostarcza więcej niż 20% całości dostaw). W 2025 r. już 38% dostaw ropy do Chin realizowanych były drogą lądową, co w dodatkowy sposób zmniejsza zależność od ewentualnych blokad w cieśninach morskich.

Co najważniejsze Chiny dysponują zmagazynowanymi rezerwami ropy (rezerwy strategiczne i komercyjne) szacowanymi na 1,2-1,47 mld baryłek, co zapewnia funkcjonowanie państwa bez dostaw zewnętrznych przez okres 110-180 dni⁶⁰. Zakłada się, iż przedłużająca się blokada cieśniny Ormuz wymusi na Chinach dodatkową dywersyfikację dostaw surowców energetycznych, zwiększenie energooszczędności przemysłu i rozwój odnawialnych źródeł energii. Wszystko to wskazuje, że Chiny pozostają relatywnie odporne na ograniczenie dostaw ropy z Bliskiego Wschodu, a niedobory mogą być w znacznym stopniu równoważone m.in. przez dostawy z Rosji oraz wykorzystanie strategicznych rezerw surowca. W konsekwencji rośnie znaczenie współpracy energetycznej między Pekinem a Moskwą.

1.6 Negocjacje pokojowe w Pakistanie

Pomimo trwających ponad miesiąc bombardowań nie doszło do załamania władzy w Iranie, a konsekwencje gospodarcze wynikające ze wstrzymania ruchu tankowców doprowadziły do wzrostu cen paliw. Administracja Trumpa wielokrotnie wyrażała też niezadowolenie z faktu braku pomocy ze strony europejskich państw NATO. Na początku kwietnia Trump zagroził zniszczeniem irańskich elektrowni, szybów naftowych i instalacji odsalania wody, jeśli cieśnina nie zostanie ponownie otwarta. Przewodniczący irańskiego parlamentu Mohammad Bagher Ghalibaf oświadczył, że Iran nie zgodzi się na warunki kapitulacji narzucone przez USA i oskarżył Waszyngton o wysyłanie sprzecznych sygnałów. Pod koniec marca strona irańska przyznała jednak, że za pośrednictwem Pakistanu prowadzone są pośrednie rozmowy z USA.

Punktem zwrotnym okazały się groźby Donalda Trumpa pod adresem Iranu. 7 kwietnia Trump zagroził: „Cała cywilizacja zginie dziś w nocy, nigdy już nie powróci”, jeśli Iran nie osiągnie

⁵⁸ <https://www.reuters.com/business/energy/chinas-crude-oil-imports-russia-fall-april-imports-malaysia-surge-2025-05-20>

⁵⁹ <https://mepei.com/analysis-of-the-impact-of-the-strait-of-hormuz-blockade-on-chinas-energy-market/>

⁶⁰ <https://mepei.com/analysis-of-the-impact-of-the-strait-of-hormuz-blockade-on-chinas-energy-market/>

porozumienia z USA⁶¹. W nocy z 7 na 8 kwietnia pojawiły się informacje, że z lotnisk w Wielkiej Brytanii wystartowały bombowce B-52 – przypuszczano, iż celem ataku będą elektrownie i mosty w Iranie. 8 kwietnia o godz. 2:02 teherańskiego czasu lokalnego Prezydent Trump ogłosił na platformie Truth Social, że Stany Zjednoczone i Iran osiągnęły porozumienie oparte na 10-punktowej propozycji, wynegocjowanej przez premiera Pakistanu⁶². USA, Izrael i Iran zgodziły się na 14 dniowe zawieszenie broni. W tym czasie prowadzone miały być rozmowy pokojowe. Strona irańska zgodziła się na otwarcie cieśniny Ormuz, ale nie wprowadziła tych ustaleń w życie. 11 kwietnia US Navy rozpoczęła działania mające na celu oczyszczanie cieśniny Ormuz z min. 13 kwietnia Donald Trump ogłosił blokadę irańskich portów i zatrzymywanie statków z nich wypływających. Decyzja ta ma poważne skutki dla irańskiej gospodarki. Brak możliwości eksportu ropy nie tylko pozbawia Teheran poważnej części dochodów, ale może doprowadzić do uszkodzenia infrastruktury wydobywczej. Dłuższe przestoje mogą grozić jej degradacją, spowodowaną dostawianiem się wód podziemnych do szybów⁶³. 22 kwietnia Donald Trump przedłużył rozejm bez wskazywania terminu końcowego. Rzeczniczka Białego Domu Karoline Leavitt podkreśliła jednak, że USA żądają przekazania przez Iran wzbogaconego uranu⁶⁴. Ilość wzbogaconego uranu posiadanego przez Iran określana jest na 440,9 kg⁶⁵. 1 maja prezydent Donald Trump ogłosił zakończenie działań wojennych - w ten sposób uniknął konieczności uzyskania zgody Kongresu na kontynuację operacji Epic Fury⁶⁶.

⁶¹ <https://www.reuters.com/world/middle-east/trump-says-a-whole-civilization-will-die-tonight-if-iran-does-not-make-deal-2026-04-07/>

⁶² <https://truthsocial.com/@realDonaldTrump/posts/116365796713313030>

⁶³ <https://www.rp.pl/gospodarka/art44186171-miliardy-spalono-w-kilka-tygodni-wojna-niszczy-przemysl-iranu>

⁶⁴ <https://www.pap.pl/aktualnosci/zawieszenie-broni-miedzy-usa-i-iranem-bialy-dom-trump-nie-wyznaczyl-daty-koncowej>

⁶⁵ <https://www.cbsnews.com/live-updates/israel-us-attack-iran-trump-says-major-combat-operations/>

⁶⁶ Zgoda taka wynika z War Powers Act z 1973 roku. W myśl ustawy po 60 dniach od poinformowania Kongresu o rozpoczęciu działań wojennych prezydent musi otrzymać zgodę na ich kontynuowanie.

Konsekwencje i wnioski

W toku kampanii powietrznej Stany Zjednoczone osiągnęły większość celów militarnych – potencjał irańskiej obrony przeciwlotniczej, systemów raketowych, lotnictwa oraz floty został poważnie zmniejszony. Dalszej degradacji uległ rozwijany przez Iran program nuklearny – co było jednym z głównych celów operacji. Skala tych zniszczeń nie jest jednak upubliczniana. Lotnictwo USA i Izraela uzyskało zdecydowaną przewagę (prawie dominację) w irańskiej przestrzeni powietrznej (powyżej pułapu przenośnych zestawów raketowych MANPADS czyli powyżej 5 tys. metrów). Cele te osiągnięto przy minimalnych stratach własnych. USA utraciły w wyniku działania irańskiej obrony przeciwlotniczej dwa załogowe samoloty bojowe. 3 kwietnia zestrzelony został nad Iranem F-15E,⁶⁷ a biorący udział w akcji ratunkowej A-10 został uszkodzony i ostatecznie rozbił się w Kuwejcie. Wszyscy lotnicy zostali uratowani. Utrata samolotu wczesnego ostrzegania E-3 Sentry (w zaatakowanej bazie w Arabii Saudyjskiej) oraz latającej cysterny KC-135 Stratotanker (wraz z sześcioosobową załogą), chociaż bolesna, to przy ilości zgromadzonych w regionie samolotów nie wpłynęła na spowolnienie działań. Również zużycie zasobów przeciwraketowych (np. PAC-3) na tym etapie wojny nie ma już bezpośredniego wpływu na ewentualne kontynuowanie operacji. Zdolność Teheranu do projekcji siły została zdecydowanie ograniczona, chociaż zagrożenie rakietami balistycznymi i dronami nie zostało całkowicie wyeliminowane. Istotnym atutem, który nadal pozostaje w rękach Teheranu, jest blokowanie cieśniny Ormuz. Samo ryzyko występowania min morskich w cieśninie wpływa na radykalne ograniczenie ruchu tankowców, co z kolei prowadzi do perturbacji gospodarczych o charakterze globalnym. Nałożenie amerykańskiej blokady na irańskie porty i przychwytywanie zmierzających do nich statków spowodowało na Iran widmo katastrofy ekonomicznej, a jednocześnie stanowi utrudnienie dla Chin, które są głównym odbiorcą irańskiej ropy.

Z perspektywy izraelskiej atak na Iran niewątpliwie był wielkim sukcesem. Maksymalne osłabienie Iranu od lat było strategicznym celem Izraela. Poszczególne wcześniejsze ataki na irańskie instalacje przeciwlotnicze, których kulminacją była wojna dwunastodniowa (13–24 czerwca 2025), uświadomiły władzom izraelskim, iż uderzenia lotnicze na terytorium Iranu są nie tylko możliwe do wykonania, ale nie wiążą się też z dużym ryzykiem strat własnych – ani wojskowych, ani cywilnych. Uderzenia odwetowe przy użyciu rakiet balistycznych oraz dronów nie przyniosły bowiem poważnych strat na terenie Izraela. Od 2023 roku Iran nie był też w stanie

⁶⁷ <https://www.reuters.com/world/middle-east/us-fighter-jet-shot-down-over-iran-search-underway-crew-us-official-says-2026-04-03/>

ochronić swoich sojuszników: Hamasu i Hezbollahu. W 2026 roku irańskie ataki odwetowe na Zjednoczone Emiraty Arabskie doprowadziły do bezprecedensowego zbliżenia tego kraju z Izraelem. W maju strona izraelska ujawniła, że w czasie wojny premier Izraela Benjamin Netanjahu potajemnie odwiedził ZEA i spotkał się tam z prezydentem Mohammedem bin Zajedem⁶⁸. Również szef Mosadu Dawid Barnea dwukrotnie odwiedził ZEA. Izrael miał też wysłać do ZEA baterię systemu obrony powietrznej Żelazna Kopuła wraz z obsługą, która pomogła w zwalczaniu irańskich rakiet balistycznych⁶⁹. Łącznie Iran wystrzelił przeciwko ZEA 537 pocisków balistycznych, 26 pocisków manewrujących oraz 2256 dronów (stan na 5 maja 2026)⁷⁰. W wyniku tych ataków zginęło 10 cywilów i dwóch żołnierzy. Zdecydowana większość rakiet i dronów została przechwycona. W odwecie ZEA, co niedawno zostało ujawnione, miały kilkukrotnie zaatakować Iran⁷¹. W reakcji na zagrożenie dronowe Izrael, Katar oraz ZEA zakupiły od USA 21500 rakiet kierowanych APKWS, będących relatywnie tanim środkiem ich zwalczania⁷².

Z perspektywy Waszyngtonu bilans nie jest już tak jednoznaczny. Wojny oceniane są ostatecznie przez pryzmat osiągniętych celów politycznych. Po ponad miesiącu bombardowań nie doszło do politycznego załamania Iranu, który zademonstrował wysoką odporność swoich struktur państwowych. Po śmierci Alego Chameneiego jego miejsce zajął jego syn Modżtaba, który na skutek odniesionych ran nie sprawuje pełnej kontroli nad państwem. Uważa się, że umocnieniu uległa pozycja generałów z Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej, którzy sprawują wraz z nim rodzaj władzy kolektywnej. Nie są oni skłonni do wydania posiadanych zasobów wzbogaconego uranu. Można założyć, że po ewentualnym załamaniu negocjacji w Islamabadzie KSRI ponownie stanie się celem zmasowanych ataków lotniczych. Brak społecznego poparcia dla przedłużającej się wojny z Iranem może jednak skłaniać administrację USA do deeskalacji i szukania rozwiązań na drodze negocjacji.

Konflikt z Iranem ujawnił pogłębiające się napięcia w relacjach pomiędzy USA i ich europejskimi sojusznikami. Żadne zachodnioeuropejskie państwo NATO nie wsparło aktywie amerykańsko-izraelskiej operacji. Istotne znaczenie dla skutecznych działań militarnych miało jednak wykorzystanie baz w Wielkiej Brytanii. Służyły one do przerzutu sił w rejon Bliskiego Wschodu jak również od marca do przeprowadzania bezpośrednich uderzeń przez stacjonujące tam bombowce strategiczne B-1 i B-52. Szacuje się, że znajdują się tam co najmniej 23 bombowce

⁶⁸ <https://www.pap.pl/aktualnosci/sprawa-potajemnej-wizyty-netanjahu-zea-zaprzeczaja-doniesieniom>

⁶⁹ <https://www.pap.pl/aktualnosci/sprawa-potajemnej-wizyty-netanjahu-zea-zaprzeczaja-doniesieniom>

⁷⁰ <https://www.thenationalnews.com/business/economy/2026/05/05/more-than-85-of-irans-drone-strikes-on-uae-thwarted-by-edge-defence-systems/>

⁷¹ <https://www.pap.pl/aktualnosci/tajna-misja-netanjahu-ta-wizyta-przyniosla-historyczny-przelom>

⁷² <https://defence24.pl/polityka-obronna/wojenne-zakupy-przeciwlotnicze-w-usa-europa-poszkodowana>

obu typów⁷³.

Donald Trump wielokrotnie apelował do sojuszników o pomoc w operacjach morskich w cieśninie Ormuz. Przede wszystkim dotyczyło to planowanego rozminowywania akwenu. Żadne z państw europejskich formalnie nie udzieliło takiego wsparcia, chociaż minister obrony Niemiec Boris Pistorius zadeklarował przygotowanie niemieckich okrętów do tego rodzaju operacji⁷⁴. Dopiero w maju Wielka Brytania oddelegowała niszczyciel HMS Dragon, którego zadaniem ma być uczestniczenie w ewentualnej operacji rozminowywania cieśniny Ormuz⁷⁵. Również Niemcy przebazowali niszczyciel min Fulda w rejon konfliktu.

Z punktu widzenia Waszyngtonu sojusznicy zawiedli. Znany z emocjonalnych wypowiedzi Donald Trump już w marcu stwierdził, że sojusznicy z NATO popełniają „głupi błąd” nie angażując się w pomoc w zabezpieczeniu cieśniny Ormuz⁷⁶. Rzeczniczka Białego Domu pod koniec kwietnia określiła europejskie państwa NATO jako tzw. sojuszników (so called allies), dając wyraz nastrojom panującym w administracji Trumpa. „Choć Stany Zjednoczone zawsze wspierały naszych tak zwanych sojuszników, państwa, które chronimy tysiącami żołnierzy, nie wspierały nas podczas Operacji Epic Fury (...) Prezydent Trump jasno wyraził swoje stanowisko wobec tej niesprawiedliwej sytuacji i – jak sam powiedział – Stany Zjednoczone będą o tym pamiętać” – stwierdziła rzeczniczka Anna Kelly⁷⁷.

Ostrze amerykańskiej krytyki skierowane było przede wszystkim pod adresem rządzonej przez socjalistów Hiszpanii, której władze zakazały wykorzystywania amerykańskich baz lotniczych do operacji w Iranie. Donald Trump wielokrotnie uszczypliwie wypowiadał się też na temat premiera Wielkiej Brytanii Keira Starmera⁷⁸. Stanowisko Wielkiej Brytanii zmieniło się dopiero po wystrzeleniu przez Iran dwóch pocisków balistycznych w kierunku strategicznie położonej wyspy Diego Garcia, na której znajduje się brytyjsko-amerykańska baza lotnicza. Odtąd brytyjskie bazy (w Europie i na Oceanie Indyjskim) mogły być wykorzystywane przez Amerykanów do ataków, których celem było zniszczenie irańskich wyrzutni zagrażających m.in. statkom w cieśninie Ormuz⁷⁹. Wcześniej USA mogły przeprowadzać z nich operacje defensywne służące do ochrony neutralizacji irańskich wyrzutni zagrażających „Brytyjczykom lub brytyjskim interesom”⁸⁰.

Chociaż formalnie USA nie skierowały do Polski prośby o wzięcie udziału w operacji, to wydaje

⁷³ <https://ukdefencejournal.org.uk/huge-build-of-american-bombers-in-england/>

⁷⁴ <https://www.dw.com/pl/niemcy-wysy%C5%82aj%C4%85-niszczyciela-min-na-morze-%C5%9Br%C3%B3dzienne/a-76933900>

⁷⁵ <https://www.bbc.com/news/articles/c4g42j15p7qo>

⁷⁶ <https://www.bbc.com/news/articles/c0434932w44o>

⁷⁷ <https://www.politico.com/news/2026/04/22/trump-nato-allies-consequences-list-00883619>

⁷⁸ <https://www.theguardian.com/us-news/2026/apr/03/trump-claims-starmer-weak-mocks-pm-uk-aircraft-carriers-iran-war>

⁷⁹ <https://www.bbc.com/news/articles/c36rny6xgppo>

⁸⁰ <https://www.bbc.com/news/articles/c36rny6xgppo>

się, że tego rodzaju oczekiwanie pojawiło się już w marcu⁸¹. Trump wielokrotnie apelował do sojuszników z NATO o pomoc w rozminowaniu cieśniny Ormuz i ewentualny udział wojsk specjalnych⁸². Polska posiada nowoczesne niszczyciele min typu Kormoran II (wyposażone w środki zwalczania min i pojazdy podwodne), które wprawdzie przeznaczone są głównie do operowania na Bałtyku i Morzu Północnym, ale teoretycznie zdolne byłyby do dotarcia (nawet po miesięcznym rejsie) w rejon Zatoki Perskiej⁸³. Dysponujemy również jednymi z najlepszych jednostek specjalnych w NATO – na czele z JW GROM i JW Formoza, które operowały już wcześniej w Zatoce Perskiej. Wydaje się, że nawet deklaracja wsparcia została by bardzo pozytywnie odczytana w Waszyngtonie i mogłaby zostać powiązana z konkretnymi działaniami USA na rzecz Polski – np. zapewnieniem ciągłości dostaw zużywanych w szybkim tempie rakiet PAC-3 do wyrzutni Patriot lub innego rodzaju dostawami zaawansowanych technologicznie systemów uzbrojenia i wyposażenia (np. produkowanych w Izraelu aktywnych systemów obrony pojazdów Trophy). Tego rodzaju transakcyjna polityka wydaje się być aktualnie dobrze rozumiana w Waszyngtonie. Co ciekawe, Rumunia wbrew pogrożkom Iranu udostępniła Amerykanom swoją bazę lotniczą Mihail Kogalniceanu – stacjonują tam między innymi latające cysterny⁸⁴.

Inną niepokojącą konsekwencją konfliktu z Iranem jest gwałtowne zużycie zapasów amunicji. Dotyczy to głównie rakiet do przeciwlotniczego i przeciwrakietowego systemu Patriot oraz pocisków manewrujących Tomahawk. (Zasoby tych rakiet zużyte zostały odpowiednio w około 50% i 30%)⁸⁵. Oznacza to poważne uszczuplenie potencjału w wypadku konfliktu na Pacyfiku lub w rejonie Bałtyku. USA gwałtownie zwiększają produkcję tych rodzajów amunicji, ale ich okresowy brak jest faktem. Jedną z lekcji, którą Amerykanie wdrażają w swojej polityce zakupowej, jest postawianie na zdecydowanie tańsze zamienniki. I tak w maju Departament Wojny ogłosił zakup w ciągu zaledwie trzech lat aż 10 tys. tanich pocisków manewrujących LCCM oraz minimum 5500 niskokosztowych pocisków hipersonicznych Blackbeard rocznie⁸⁶. Polityczne konsekwencje sporu z administracją Trumpa odczuli Niemcy. Może to dziwić, ponieważ kanclerz Friedrich Merz kilkakrotnie spotykał się osobiście z prezydentem Trumpem i unikał konfrontacyjnej retoryki⁸⁷. Jednak publiczna krytyka działań amerykańskich wyrażona przez niemieckiego kanclerza pod koniec kwietnia spotkała się z ostrą reakcją Trumpa⁸⁸. Za

⁸¹ <https://wiadomosci.wp.pl/sily-specjalne-i-okrety-rozminowania-polska-moglaby-pomoc-w-wojnie-usa-z-iranem-7264970748270912a>

⁸² <https://defence24.pl/geopolityka/usa-chca-wsparcia-nato-w-zatoce-perskiej>

⁸³ <https://www.rp.pl/wojsko/art44052261-odblokowanie-ciesniny-ormuz-polska-moglaby-wesprzec-usa>

⁸⁴ <https://www.wnp.pl/rynki/europejskie-panstwo-udostepni-swoje-bazy-do-atakow-na-iran,1041056.html>

⁸⁵ <https://www.csis.org/analysis/last-rounds-status-key-munitions-iran-war-ceasefire>

⁸⁶ <https://defence24.pl/sily-zbrojne/usa-uzupelniaja-arsenal-kupuja-10-000-rakiet-cruise>

⁸⁷ <https://www.bbc.com/polska/articles/c9w10n8g8nzo>

⁸⁸ <https://www.theguardian.com/world/2026/apr/27/us-humiliated-iran-leadership-trump-merz>

słowami poszły czyny. 2 maja sekretarz wojny Pete Hegseth ogłosił wycofanie około 5 tys. żołnierzy z Niemiec w ciągu 6-12 miesięcy. 8 maja Donald Trump zasugerował nawet ewentualne przeniesienie ich do Polski⁸⁹. 13 maja doszło jednak do nieoczekiwanej decyzji, jaką było wstrzymanie wysłania do Polski 2. Brygady Pancernej 1. Dywizji Kawalerii, która miała zastąpić stacjonującą rotacyjnie w Polsce amerykańską brygadę. Do dziś sytuacja pozostaje niejasna. Sytuacja może być chwilowym przestojem, rutynowym przeglądem rozmieszczenia sił, jak również świadomą próbą ukarania europejskich sojuszników. Liczba amerykańskich żołnierzy stacjonujących w Polsce oceniana jest na około 10 tys. i na razie nie uległa zmianie, ale wstrzymanie rotacji kolejnej brygady może stawiać pod znakiem zapytania obecność ciężkich formacji na kontynencie europejskim. Być może przesunięty zostanie z Niemiec do Polski 2 Pułk Kawalerii, ale jest to jednostka lekka, która nie posiada potencjału odstraszania zbliżonego do brygady pancernej.

Polską racją stanu jest jak najliczniejsza obecność wojsk amerykańskich na terytorium naszego kraju. W interesie Polski jest również obecność amerykańskich wojsk w pozostałych państwach NATO w tym w Niemczech. W sytuacji kryzysowej operacje lotnicze wymagałyby bowiem działania spoza zasięgu rażenia (500 km) rosyjskich pocisków typu Iskander-M. Praktycznie całe terytorium Polski znajduje się w zasięgu tych rosyjskich rakiet balistycznych rozmieszczonych w obwodzie królewieckim. Baza w Ramstein – największa amerykańska baza lotnicza w Europie – pozwala na bezpieczny przerzut wojsk i koncentrację lotnictwa. Z kolei w bazie lotniczej NATO Geilenkirchen w Nadrenii Północnej-Westfalii stacjonują amerykańskie samoloty wczesnego ostrzegania AWACS. Dostęp do licznych niemieckich lotnisk gwarantuje rozproszenie sił i alternatywne kierunki działania lotnictwa. Siłą NATO jest nie tylko liczba nowoczesnych samolotów, ale też lotnisk. Operacje lotnicze nad Bałtykiem mogą być prowadzone z terytorium Polski, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Danii, Szwecji, Finlandii, a nawet Norwegii. Hipotetyczna agresja rosyjska w krajach bałtyckich wymuszałaby konieczność neutralizacji obwodu królewieckiego⁹⁰. Powodzenie takiej operacji zależne jest jednak w dużej mierze od współdziałania co najmniej kilku państw NATO. Rozszerzenie Sojuszu Północnoatlantyckiego o Szwecję i Finlandię zapewniło NATO mocną pozycję strategiczną w naszym regionie. Polityczny spór z USA osłabia spójność Sojuszu Północnoatlantyckiego i stanowi zagrożenie naszego bezpieczeństwa. W interesie Polski jest odbudowa ścisłych relacji transatlantyckich.

⁸⁹ <https://www.pap.pl/aktualnosci/amerykanscy-zolnierze-trafia-z-niemiec-do-polski-trump-zabral-glos>

⁹⁰ <https://defence24.pl/polityka-obronna/obwod-krolewiecki-mozna-latwo-zdusic-wazna-deklaracja-usa>